

Lletra de batalla per l'STEI

Joan F. López Casasnovas,

professor d'ensenyament secundari a l'IES Josep Maria Quadrado

No sé si el professorat està avui, en general, prou implicat i preparat per fer front als reptes de l'ensenyança o si, en canvi, ho ha estat mai tant com ara; però sí que crec en l'educació, en l'escola, com a clau d'accés a la llibertat. No cal ser un Joan Benejam per entendre-ho.

En aquesta tasca tan important, a les illes Balears hem tingut la sort de comptar amb un esplet de professionals competents, una mena d'ordre de cavalleria (lluitadors de la llibertat) i amb una organització que els ha fornint d'arnesos contra els cops que els seus enemics (el drac que treu foc pels queixals) han descarregat des de determinats mitjans polítics i mediàtics (el lector ja deu pensar en noms) contra la llengua i la cultura del nostre país en un intent -per sort no del tot reeixit- de convertir aquestes Illes en un erm cultural, en una província espanyola.

"Parlàvem dels treballadors de la cultura en aquells dies il·lusonants i intensos; reivindicàvem el cos únic d'ensenyants..."

Aquesta organització benemèrita i estrènua no és altra que l'STEI-i, que ha estat especialment activa no sols en la defensa dels drets laborals dels docents i en la millora de la qualitat d'ensenyament sinó també en altres camps de la nostra vida. Ha treballat amb el professorat que no renuncia a fer-ho bé. Seguint la via traçada pels bons mestres, que hem tingut, han engrandit una tasca de formació permanent i han dignificat la professió docent. En aquesta tasca contínua i discreta trobam l'STEI-i; més encara: crec que el sindicat neix d'aquest plantejament de renovació pedagògica i sentit de país. Per açò, el reconeixem reivindicant les prioritats d'inversió en capital humà, cosa que vol dir una veritable regulació educativa; maldant d'esvair la trampa del model que ens volia bilingüitzar mentre mantenien en el monoligüisme estricte els castellano-parlants. Contra una geografia emmirallada en una

metròpoli aliena, l'STEI-i sempre ha partit d'un model pedagògic autocentrat. Contra el discurs ingenu de la multiculturalitat, que reduiria el nostre poble a una part d'un puzzle de diversitats, on acabaria imposant-se la "diversitat" més poderosa, o sigui la que compta amb l'estaló de l'Estat, la interculturalitat que dialoga des del nostre espai concret, on ja existeix una identitat prèvia i comuna, la que és pròpia de les illes Balears al llarg de la seva història. Contra lectures imposades de la història, la història com a eina per entendre millor la complexa societat del present i projectar-nos cap al futur. Contra l'adocrinament dels moralistes neocons, un model laic i científic. Contra la ignorància programada, està lluitant, també, des de trenta anys ençà, el Sindicat de Treballadors de l'Ensenyança de les Illes.

En el seu nom ("treballadors de l'ensenyança"), em sembla veure-hi la deixa d'un concepte que era vigent en el temps de la sortida del franquisme: la idea de la proletarització de determinades professions, abans considerades 'liberals' en la sanitat, l'ensenyament, l'administració pública... Parlàvem dels treballadors de la cultura en aquells dies il·lusonants i intensos; reivindicàvem el cos únic d'ensenyants, des de les escoles bressol fins a l'ensenyament superior. Aquelles utopies igualitaristes i dignificadores segurament se'n són anades en orris, com tantes altres idees-força. Avui els que ens dediquem a la docència som un cos funcional esbocinat, jerarquitzat, dividit, enfrontat i, corol·lari d'açò, fàcilment manejable des del poder. Com abans i com altres.

I si aquesta realitat actual ens marca una expectativa frustrada, és ver que la feina organitzada dels docents, amb l'STEI-i al capdavant (no debades, el seu caràcter de sindicat majoritari elecció rere elecció), ha obtingut canvis qualitatius força importants en el procés de transformació de l'educació a les Illes.

Per a mi, un dels actius més potents que l'STEI-i pot oferir és, paradoxalment, allò que més neguiteja i posa nerviosa la dreia cavernària espanyola, vull dir els seus escuders balears, delegats provincials més notoris. Em referesc a la feina de reconstrucció nacional, a la defensa insubornable de la catalanitat

30 anys

cultural dels pobles de les Balears i les Pitiüses. En aquest combat de resistència contra els que ens voldrien beneïts, anorreats i diluïts, la solidesa de l'STEI-i ha estat de pedra picada. Als grans enemics de la nació catalana, tot parangonant la frase de Clinton en campanya ("és l'economia, estúpids!"), diríem des de l'STEI-i, "és la consciència...!" i prou, deixem-nos d'insults o exabruptes.

"La llengua és la pedra de toc de la identitat i constitueix la clau que obre l'accés a cada cultura, a la Cultura."

En el nostre racó mediterrani esquitxat d'illes n'hem vistes de tot color: corrupcions, manipulació d'immigrants, precarietat laboral, destruccions de tota mena (del territori, del medi, del patrimoni, de la memòria...), atacs a la llengua, autoodi, malbaratament de recursos públics, insults a la ciutadania, mentides... La societat balear ha fet confiança reiteradament a polítics caragirats a la identitat dels

pobles que representaven. Ens volen fer veure que les polítiques identitàries són un anacronisme, pertanyen a un passat obsolet; ens ho repeteixen aquells que no deixen de practicar-les en profit del seu inconfessat nacionalisme. Insisteixen que de les lleis del mercat emana el contingut de la llibertat. Però no és ver: ser consumidors no vol dir ser més lliures. Ser o no ser en el món globalitzat passa pel manteniment de les identitats: la diversitat és vida, la identitat implica diferència, és permanència relativa i adaptació continuada. Damunt aquestes dues pilastres els pobles vius fonamenten el seu futur. La llengua és la pedra de toc de la identitat i constitueix la clau que obre l'accés a cada cultura, a la Cultura.

Ernest Renan, en el seu llibre *Marc Aureli o la fi del món antic* (1881), havia insistit en el fet que "...durant molts segles, la filosofia grega fou l'educadora de l'alta societat romana; gairebé tots els preceptors eren grecs; l'educació es feia tota en grec. Grècia no ha tingut cap més extraordinària victòria que la que guanyà a través dels seus pedagogs i dels seus professors". S'entén ara millor per què l'existència de l'STEI-i treu de polleguera els "pretors" balears enemics de la nació catalana? □